

České vysoké učení technické v Praze

F3

Fakulta elektrotechnická Katedra telekomunikační techniky

Bezdrátová senzorová síť pro přístupový systém

Tomáš Hyhlík

Vedoucí: Ing. Bc. Marek Neruda, Ph.D

Školitel-specialista: Ing. Bc. Lukáš Vojtěch, Ph.D

Obor: Elektronika a komunikace Studijní program: Elektronika

Říjen 2019

Poděkování Prohlášení

Abstrakt

todo: edit abstract The Wireless Sensor Network (WSN) plays an important role in the Internet of Things (IoT). It is very suitable for intelligent buildings providing a convenient way to collect sensor data and control electronic devices in the building and its surroundings. This paper proposes an extension of the existing access control system with WSN. Design of sensor nodes and gateway connected to the existing RS485 network is performed. The results of a long-term operation measurement in one university floor show the maximum number of sensor nodes simultaneously transmitting data

in RS485 network is up to hundreds or

thousands in dependence on used RS485

data rate and used reserve of data rate

which prevent from malfunction of the

access control system. The results prove

the WSN can be effectively used in an

existing RS485 infrastructure.

Klíčová slova: Access control system, LoRa, LPWAN, WSN.

Vedoucí: Ing. Bc. Marek Neruda, Ph.D

Abstract

The Wireless Sensor Network (WSN) plays an important role in the Internet of Things (IoT). It is very suitable for intelligent buildings providing a convenient way to collect sensor data and control electronic devices in the building and its surroundings. This paper proposes an extension of the existing access control system with WSN. Design of sensor nodes and gateway connected to the existing RS485 network is performed. The results of a long-term operation measurement in one university floor show the maximum number of sensor nodes simultaneously transmitting data in RS485 network is up to hundreds or thousands in dependence on used RS485 data rate and used reserve of data rate which prevent from malfunction of the access control system. The results prove the WSN can be effectively used in an existing RS485 infrastructure.

Keywords: Access control system, LoRa, LPWAN, WSN.

Title translation: Wireless sensor network for access control system

Obsah 4 Realizace zařízení 14 0.1 Seznam zkratek 1 4.1 Implementace WSN do 1 Úvod 2 přístupového systému 14 4.2 Návrh WSN gatewaye 16 Část I Theoretical part 4.2.1 Stavba gatewaye 2 Architektury přístupových systémů 6 4.2.3 Konfigurace gatewaye...... 17 3 Výběr bezdrátové technologue pro senzorovou síť 8 4.2.4 Podpora koncových zařízení . 21 3.1 Kandidátní bezdrátové technlogie 4.3 Přidávání koncových zařízení ze serveru řízení přístupu..... 233.1.1 IQRF 8 3.1.2 Wireless M-Bus 9 5 Měření výsledky a diskuse 24 6 Závěr 27 3.1.4 Zigbee 9 Literatura 28 3.1.5 BLE 10 3.2 Shrnutí vlastností vybraných 10 3.3 Vybraná přenosová technologie . Část II

Practical part

Obrázky

Tabulky

2.1 Příklad architektury přístupového systému [1110] 6	3.1 Souhrn porovnání parametrů kandidátní bezdrátových technologií 10
4.1 IMA access control system architecture with WSN extension . 15	4.1 Parametry sériové linky PC terminálu pro komunikaci s gatewayí 17
5.1 Measured data rate in [bps] in	4.2 Defaultní konfigurace systému 22
RS485 network during long-term operation test	4.3 Typy koncových zařízení 22
	5.1 Packet length frequency analysis 25

0.1 Seznam zkratek

AI Artifical Inteligence

AppSKey Application Session Key

ASCII American Standard Code for Information Interchange

BLE Bluetooth Low Energy

CPU Central Processing Unit

CR Carriage Return

CRC Cyclic Redundancy Check

 \mathbf{HW} HardWare

IoT Internet of Things

ISM Industrial, scientific and medical

LAN Local Area Network

LF Line Feed

LPWAN Low Power Wide Area Network

LPWSN Low Power Wireless Sensor Network

MCU Micro Controller Unit

NwkSKey Network Session Key

PC Personal Computer

RF Radio Frequency

WSN Wireless Sensor Network

SF Spreading Factor

Kapitola 1

Úvod

The demands and use cases of Internet of Things (IoT) applications including security, asset tracking, agriculture, smart metering, smart cities, and smart homes as well as the growth of IoT wireless technologies, which require long range, low power consumption, low data rate and low cost are recently increased.

Short-range IoT applications like smart homes are broadly based on Zigbee or Bluetooth technologies that use the 2.4 GHz ISM band [1], [2]. Longrange IoT applications are typically based on a special kind of wireless technology called Low Power Wide Area Network (LPWAN) [1114]. Many LPWAN wireless communication technologies appeared during its evolution with unlicensed ISM band, e.g., LoRa and SigFox and licensed band, e.g., NarrowBand-Internet of Things (NB-IoT) and Long Term Evolution-Machine Type Communication (LTE-M). The LPWAN technologies aim to have range up to 10–15 km in rural areas and 2–5 km in urban areas [1115] and can have one of the following topologies: star (centralized), star of stars (decentralized) and mesh (distributed) [1111]. Very low power consumption should allow sensor nodes a very long battery life, even greater than 10 years. The low cost of hardware (HW) is achieved by fully integrated transceivers and minimized number of off-chip components [1113].

The industry of IoT is growing because of its enormous potential. Cisco study [1112] says IoT will be combined with other technologies such as artificial inteligence (AI), fog computing and blockchain. Such a combination of technologies will provide greater value of investment for companies. IoT applications in smart cities require a scalable network coverage. This can be achieved by interconnection of multiple gateways as proposed in [8], where all gateways are connected to web server accessible via the Internet. It aims to manage urban street lighting and the implementation of smart metering is also considered as a future work. Similar application is proposed in paper

[1] which focuses on assisted real-time automatic meter reading (AMR) in cities, but the scalable range is established by mesh network topology. The IoT applications in a smart buildings concept can be proposed as shown in [2], where nodes exchange data with the cloud via a Wi-Fi router or Bluetooth gateway connected to the Internet. Similar application is proposed in [9] where nodes are controlled by a master node via Zigbee network that is connected to a PC via RS232. Basic smart metering systems can be proposed with a gateway connected to a PC where the data are processed as proposed in [10], [11] and [1117]. A long-range metering system can be established by multiple gateways connected to a network server from which data are obtained by the application server [13]. Similar network is proposed in Smart Farm application [1116] with the difference that nodes can also be connected to the gateway via RS485 which forms a hybrid wired /wireless system.

This paper proposes to extend the access control system to include a low power Wireless Sensor Network (WSN) which can be used for smart metering applications, smart building applications and the building surroundings which is related to smart city applications. The WSN gateway is connected by the same way as a card reader is connected in the access control system, therefore it also has to support the same protocol. This can lead to complications since the reader is ment to transmit a short packets with user ID when the user's credential is attached to it. The WSN gateway is designed and tested in access control system of one university floor. The results show the infrastructure of access control system can manage up to thousands sensor nodes in dependence on used RS485 data rate.

1. Úvod

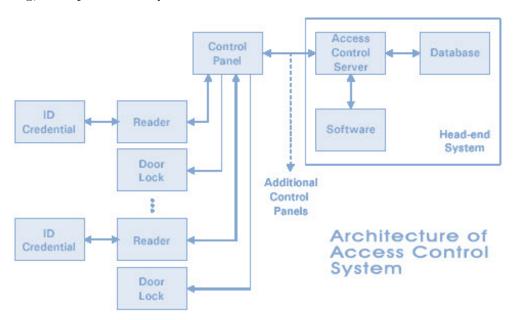
Část I

Theoretical part

Kapitola 2

Architektury přístupových systémů

Přístupové systémy jsou elektronické systémy řídící přístup uživatelů do omezených prostor v závislosti na jejich prokázané identitě. Obrázek 2.1 zobrazuje typickou architekturu přístupového systému, kde identifikátor (ID Credential) představuje prvek umožňující identifikovat uživatele, např. RFID tag, otisk prstu nebo QR kód.

Obrázek 2.1: Příklad architektury přístupového systému [1110]

Čtečka (Reader) slouží ke čtení dat z identifikátoru a v digitální podobě je odesílá k zařízení kontrolní panel (Control Panel). Zámek dveří (Door Lock) řídí fyzický přístup uživatelů do omezených prostor. Kontrolní panel tvoří rozhranní mezi serverem řízení přístupu (Access Control Server) a páry čteček a zámků dveří. kontrolní panely jsou obvykle připojeny k serveru řízení přístupu přes TCP/IP síť a páry čtečka a zámků dveří jsou obvykle připojeny ke kontrolnímu panelu přes RS485 síť. Databáze obsahuje všechna uživatelské

ID. Na serveru řízení přístupu je spuštěn Software (SW) spravující databázi a komunikující se všemi zařízeními typu Contril Panel. Čtečka čte uživatelská ID z předložených identifikátorů a přeposílá je na kontrolní panel, který je dále přeposílá na server řízení přístupu. Access Control Software vyhledá obdržený uživatelský identifikátor v databázi a pokud je nalezen, pošle příkaz odpovídajícímu kontrolnímu panelu k přepnutí odpovídajícímu zámku dveří, čímž je uživateli udělen přístup do omezené oblasti [1110].

Kapitola 3

Výběr bezdrátové technologue pro senzorovou síť

Navržená senzorová síť je napojena na infrastrukturu zavedeného přístupového systému v budově zákazníka s dosahem po celé budově a jejím okolí. Takto navržená síť umožní v těchto prostorách snímání dat z desítek senzorů. Mezi hlavní kritéria pro vybranou bezdrátovou technologii patří nízká spotřeba energie koncových zařízení, nízká cena, jednoduchost implementace a možnost připojení koncových zařízení třetích stran. Pro jednoduchost implementace vybraná bezdrátová technologie tedy musí používat pouze bezlicenční pásmo ISM a musí umožňovat uplementaci celé sítě bez závislosti na siti třetích stran.

3.1 Kandidátní bezdrátové technlogie

Níže jsou popsány dostupné bezdrátové technologie vyhovující stanoveným kritériím pro tento projekt.

3.1.1 **IQRF**

IQRF je technologie vyvinuta IQRF aliancí [20], která je jediným výrobcem IQRF transceiveru [19] za cenu v rozsahu \$15-20 za kus a k tomu poskytuje nástroje jako je SDK [18] a IDE [17]. Technologie IQRF bývá použita k realizaci sítí o topologii typu mesh nebo hvězdice. Jedna síť má jednoho koordinátora, který slouží jako gateway a může obsahovat až 240 zařízení (včetně koordinátora). Pro požadavek vyššího počtu zařízení je efektivnější zřetězit více sítí, s jednotlivými koordinátory a různými RF kanály pro vyšší propustnost. Dosah na přímou viditelnost je až 500 m a velikost payloadu jednoho packetu může být až 64 B. Z hlediska kriérií pro tento projekt je u této technologie nevýhodou nízký počet zařízení třetích stran dostupných na trhu. Většinou je tato technologie použita pro realizaci uživatelsé sítě, kde gateway je použita jedna z dostupných od IQRF aliance a koncová zařízení

sítě jsou vytvořena vývojáři s použitím transceiverů od IQRF aliance [21].

3.1.2 Wireless M-Bus

Wireless M-Bus (Meter-Bus) je standard specifikovaný v evropské normě EN 13757, popisující fyzickou, síťovou a aplikační vrstvu, původně navržen pro aplikace bezdrátového měření jako rozšíření průmyslové datové sběrnice M-Bus [24]. Po několika letech v průmyslu bezdrátových měřících systémů se tato technologie rozšířila do oblasti průmyslu senzorových sítí. Komunikace koncových zařízení je rozdělena do několika módů v závislosti na orientaci komunikace a objemu vysílaných dat [22] [23]. Wireless M-Bus síť má hvězdicovou topologii o dosahu 500 m v pásmu 868 MHz. Komunikaci vždy zahajuje koncové zařízení, které koncentrátor obsluhuje. Transceivery vyrábí více různých firem za cenu okolo \$25-30 za kus.

3.1.3 LoRa

LoRa (Long Range) je modulace navržena firmou Semtech. LoRaWAN je otevřený standardizovaný sítový protokol a systémová architektura navržen LoRa Aliancí definovný v LoRaWAN Specification [33] vytvářející MAC (media acess control) vrstvu nad fyzickou vrstvou LoRa se zabezpečením přenášených dat. Síť má hvězdicovou topologii, kde komunikaci zahajuje koncové zařízení a koncentrátor ho obsluhuje. Pro nízkou spotřebu protokol umožňuje ladit SF (Spreading Factor) neboli přenosovou rychlost, pro regulaci dosahu, který je až 15-22 km mimo městskou část a 3-8 km ve městské části [33]. V některých oblastech některé firmy poskytují pokrytí LoRaWAN sítí a proto je tato technologie velmi populární, Na trhu je mnoho koncových zařízení i gatewayí, s jejichž vzájemnou kompatibilitou neni problém. Gateway přeposílá přijaté packety s daty z koncových zařízení na server, kde je payload zpracován na základě dokumentace od výrobce daného koncového zařízení. Semtech je jediným výrobcem integrovaných obvodů podporujících LoRa modulaci. Na trhu je dostupných mnoho transceiverů, které používají tento integrovaný obvod, některé dokonce obsahují implementovaný LoRaWAN stack. Transceiver pro gateway má cenu okolo \$130 a umožňuje současně přijímat packety od koncových zařízení na více kanálech a přenosových rychlostech. Je zde i možnost udělat jednokanálovou gateway, která je schopna přijímat v jednu chvíli pouze jednom kanále a jedné přenosové rychlosti s použitím transceiveru pro koncová zařízení za cenu okolo \$5-20. V takové sítí pak musí být všechna koncová zařízení nakonfigurována na jednu konkrétní frekvenci a přenosovou rychlost.

3.1.4 Zigbee

Zigbee je specifikace navržena pro IoT aplikace, založena na standardu IEEE 802.15.4, vyvinuta Zigbee alliancí [29]. Technologii Zigbee podporuje

topologie mesh a hvězdice, většinou je použita topologie mesh pro rozšíření dosahu sítě, který je mezi dvěma zařízeními do 300 m na přímou viditelnost a 75 až 100 m v budově [30]. Jedna síť může obsahovat až 65000 zařízení. Dostupné transceivery na trhu se pohybují okolo \$8–30 od více různých výrobců, taktéž je i na trhu dostupnýchmnoho Zigbee koncových zařízení.

3.1.5 BLE

Bluetooth Low Energy (BLE) je verze Bluetooth navržena pro minimální spotřebu energie, podporující topologie point-to-point, broadcast a mesh [31]. Dosah mezi dvěmi zařízeními je až 100 m [32]. Dostupné transceivery na trhu se pohybují okolo \$5–20 od více různých výrobců. Stejně tak je i na trhu mnoho dostupných koncových zařízení, ale mnohdy jsou tato koncová zařízení kompatibilní pouze se zařízení v rámci jednoho výrobce, tudíž může být problém je implementovat do vlastní senzorové sítě.

3.2 Shrnutí vlastností vybraných technologií

V tabulce 3.1 jsou shrnuty vlastnosti zmíněných technolo
--

	IQRF	Wireless	LoRa	ZigBee	BLE
		M-bus			
topology	mesh,	star	star	mesh,	Point-to-Point,
	star			star	Broadcast,
					Mesh
maximum	64 B	256 B	256 B	133 B	20 B
size of					(Bluetooth
packet					4.0), 251 B
					(Bluetooth 4.2)
data rate	19.2	32.768 -	0.3-	250 kb/s	up to 1 Mb/s
	kb/s	100 kb/s	$50 \mathrm{kb/s}$		
band	868 MHz	868 MHz	868 MHz	2.4 GHz	2.4 GHz
(Europe)					
range	500 m	500 m	15-22 km	300 m	100 m (class 1),
	(line of	(line of	suburban,	(line of	10 m (class 2),
	sight)	$\operatorname{sight})$	3-8 km	sight),	less then 10 m
			urban	75-100 m	(class 3)
				(indoor)	
security	AES-128	AES-128	AES-128	AES-128	AES-128
max	up to 8	0.16 – 20	24 mW	1-100	100 mW (class
radio	mW	mW		mW	1), 5 mW (class
output					2), 1 mW (class
power					3)

Tabulka 3.1: Souhrn porovnání parametrů kandidátní bezdrátových technologií

3.3 Vybraná přenosová technologie

Pro tento projekt byla vybrána techologie LoRa se standardizovaným síťovým protokolem LoRaWAN v jednokanálovém módu, jako je to používáno ve vývojových projektech [19], tudíž není to plně LoRaWAN kompatibilní. V jednokanálovém módu jsou všechna zařízení v síti nakonfigurována na jeden konkrétní kanál a přenosovou rychlost. Výhoda použití této technolgie v jednokanálovém módu je, že gateway může použít transceiver určen pro koncová zařízení, který je víc jak desetkrát levnější a vyžaduje nižší výkon CPU než transceiver pro gateway, tudíž gateway v jednokanálovém módu je mnohem jednodušší a levnější řešení. LoRaWAN koncová zařízení třetích stran jsou plně kompatibilní s jakoukoliv LoRaWAN gatewayí pro daný region, tudíž mohou být implementovány do navrženého systému v tomto projektu, ale musí být překonfigurována ke komunikaci na zvoleném kanále a přenosové rychlosti.

Část II

Practical part

Kapitola 4

Realizace zařízení

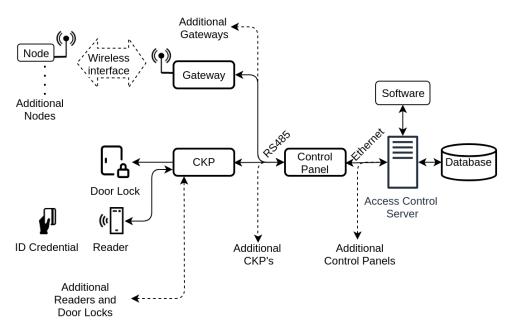
Tato kapitola popisuje kompletní návrh řešení rozšíření komernčně používaného sytému o senzorovou sít.

4.1 Implementace WSN do přístupového systému

Přístupový systém k rozšíření o WSN pro tento projekt je vytvořen firmou IMA a je komernčně distribuován. Jeho architektura se liší od všeobecné architektury zobrazené v blokovém schematu 2.1 přidáním zařízení CKP, tvořícího rozhranní mezi kontrolním panelem a čtečkou s dveřním zámkem. Přístupový systém má několik typů CKP zařízení podporujících různé typy čteček, dveřních zámků, závor, vrat apodobně, ale všechna tato CKP zařízení podporují CKP protokol v síti RS485 pro komunikaci s kontrolním panelem.

Rozšíření tohoto Přístupového systému o WSN je vytvořeno připojením WSN gatewaye ke kontrolnímu panelu přes RS485 sít stejně jako CKP zařízení. Názorná blokové schéma přístupového systému firmy IMA s implementací WSN gatewaye je zobrazeno v obrázku 4.1. V budovách, kde již je tento přístupový systém nainstalován je obvykle více kontrolních panelů, vždy jeden kontrolní panel pro několik dveří s CKP zařízeními propojenými sítí RS485. K jednomu přístupovému systému je možné přípojit několik WSN gatewayí k libovolným kontrolním panelům v budově pro dosažení požadovaného pokrytí WSN.

WSN gateway tedy musí podporovat CKP protokol v sítí RS485 navržen firmou IMA. Jedná se o kolizní protokol, kde všechna zařízení se řídí pravidlem "listen before talk", kolize jsou detekovány mechanismem kontroly integrity použitý v každé zprávě. V případě že zařízení přijme poškozený příkaz, vyžádá jeho opakování.

Obrázek 4.1: IMA access control system architecture with WSN extension

Přístupový systém firmy IMA funguje tak, že CKP zařízení získává seznam všech platných karet (ID Credentials) ze serveru řízení přístupu a na základě tohoto seznamu pak CKP zařízení provádí odpovídající akci po přiložení karty ke čtečce. Je-li ke čtečce přiložena karta, jejíž číslo není obsaženo v seznamu platných karet, CKP zařízení pouze signalizuje událost uživateli (např. červené bliknutí nebo pípnutí), ale zprávu o této události neodesílá na server řízení přístupu. Je-li ke čtečce přiložena karta, jejíž číslo je obsaženo v seznamu platných karet, CKP zařízení signalizuje událost uživateli (např. zelené bliknutí nebo pípnutí) a zprávu o této události odesílá na server řízení přistupu příkazem tzv. "průchod". Navržená gateway bere seznam platných karet jako seznam platných koncových zařízení senzorové sítě. Gateway pak zpracovává packety pouze od zařízení z tohoto seznamu a ostatní ignoruje, tudíž v síti RS485 jsou přenášena pouze relevantní data. Data z koncových zařízení jsou odesílána na server řízení přístupu příkazem "průchod", který má fixní velikost a po přidání adresy koncového zařízení o velikosti 4 B zde už zbývá poze 6 B pro data z koncového zařízení, což je velké omezení. LoRaWAN protokol používá packet, jehož samotná hlavička je o minimální velikosti 13 B. Různá LoRaWAN koncová zařízení používají různé velikosti payloadu, takže není možné odesílat celý payload koncového zařízení přes síť RS485. Tento problěm je řešen ta, že LoRaWAN packety z koncových zařízení jsou dešifrovány přímo v gatewayi a konečné hodnoty senzorů jsou vypočítány z payloadu zařízení na základě dokumentace poskytnuté výrobcem [20]. Vybrané hodnoty jsou odeslány na server řízení přístupu skrze kontrolní panel.

4.2 Návrh WSN gatewaye

Jak již bylo zmíňeno v předchozí sekci, gateway dešifruje packety z koncových zařízení a na základě typu koncového zařízení vypočítává z payloadu hodnoty senzorů z nichž vybrané odesílá na server řízení přístupu přes kontolní panel a to z důvodu datového omezení protokolu v síti RS485, do které je gateway připojena. Pro každý podporovaný typ koncového zařízení musí být implementováno zpracování payloadu ve FW gatewaye. Pozdější přidání typů koncových zařízení tedy vyžaduje update FW gatewaye. Gateway tedy má uloženou informaci o typu koncového zařízení společně s jeho LoRaWAN device address.

LoRaWAN protokol je zabezpečen šifrováním AES-128 na dva způsoby, a to zabezpečení aplikační pro nečitelnst přenášených dat a sítové pro zabránění pro zabránění útočníkům opakovat již přenesené packety nebo odesílat falešné packety. Jsou zde tedy dva AES-128 šifrovací klíče, applikační klič AppSKey (Application Session Key) a sítový klíč NwKSKey (Network Session Key).

Jelikož adresy koncových zařízení jsou předávány gatewayi stejně jako platné karty čtečce z aplikace na serveru řízení přistupu, není zde možnost předávávat dva 16 B dlouhé šifrovací klíče pro každé koncové zařízení společně s adresou zařízení. Geteway tedy má tyto dva klíče pro všechna zařízení stejné, uložené v non-volatile paměti, konfigurovatelné pouze přímo na gatewayi. V tomto návrhu neni implementován opačný směr komunikace, tedy ze serveru řízení přístupu na koncové zařízení, ale je také možné implementovat pro ovládání aktulátorů, jako je relé, motor, apod.

4.2.1 Stavba gatewaye

todo

Komunikace přes sériovou linku

Gateway má implementovanou komunikaci přes sériovou linku, umožňující konfiguraci a log. K přípojení lze použít PC s libovolnou aplikací umožňující odesílání a přijímání dat zakódovaných ASCII (American Standard Code for Information Interchange) po sériové lince s nastavením parametrů dle tabulky 4.1.

Při komunikaci jsou data standardně oddělována bytem CR (carriage return) 0x0D, ale je akceptována i sekvence CR LF (Line Feed), tedy 0x0D 0x0A.

Baud rate	115200
Data bits	8
Parity	none
Stop bits	1
Flow control	none

Tabulka 4.1: Parametry sériové linky PC terminálu pro komunikaci s gatewayí

4.2.2 Log Gatewaye

Po připojení ke gatewayi přes sériovou linku dle instrukcí v sekci Komunikace přes sériovou linku je možné kontinuálně snímat a log gatewaye obsahující informace o proběhlých událostech. Je-li gateway v normálním pracovním režimu, loguje informace automaticky přes sériovou linku a komunikace je zde pouze jednosměrná, tedy gateway vysílá a PC přijímá. Níže je příklad výpisu logu v případě, kdy gateway přjala LoRaWAN paket z koncového zařízení senzorové sítě, zpracovala ho a výslednou informaci odeslala na kontrolní panel přes RS485 sít.

Rx -> LoRaWAN, pktCntr: 6 RSSI: -51, SNR: 9, length: 22

Message type: Unconfirmed Data Up

Packet rawData: "40F61F0128C0D62508D970CB071595D115BAC68F6663"

Device Address: "F61F0128"

FCnt: 9686

message (encrypted): "D970CB071595D115BA" MHDR: 40; FCtrl: C0; FPort: 08; MIC: "C68F6663"

adaptive data rate: true; ack: false

message HEX (decrypted): "013566779600FFFFAF"

Sensor type: RHF1S001 $\,$

temperature: 23.30 C, humidity: 52 %

period: 300 s, RSSI: -51 dBm, SNR: 9 dB, battery voltage: 3.2 V Tx -> RS-485: "FF1F100D00D0F61F01281A0934CDFFFF09202E"

Rx -> RS-485: "AA1FFF060000E6"

ACK

Nejprve jsou vypsány data týkající se LoRaWAN protokolu, zašifrovaný i dešifrovaný payload koncového zařízení, typ zařízení a výsledné hodnoty dekódované z payloadu.

4.2.3 Konfigurace gatewaye

Konfigurace gatewaye se provádí obousměrnou komunikací po sériové lince s připojením dle instrukcí v sekci Komunikace přes sériovou linku. Po spuštění je

gateway v normálním pracovním režimu, přeposílá tedy packety ze senzorové sítě přes RS485 síť na kontrolní panel a informace loguje přes sériovou linku. Po vstoupení do stavu konfigurace je pozastavena činnost gatewaye, komunikace s koncovými zařízeními LoRaWAN sítě a komunikace s kontrolním panelem v síti RS485 nejsou aktivní. Do režimu konfigurace je vstoupeno odesláním "config", následuje vypsání současného stavu konfigurace a následně uživatel postupuje zadáním čísla pro výběr možnosti z menu či konkrétního parametru dle vyzvání. Z konfigurace je možné vystoupit kdykoliv bez uložení změn příkazem "quit". Procházení jednotlivými menu je navrženo jedodušše tak, aby uživatel nepotřeboval dokumentaci a aby zde vždy bylo uvedeno dost informací pro srozumitelnost. Níže je zobrazen příklad výpisu po vstupu do konfigurace obsahující informaci o aktuální konfiguraci a hlavní konfigurační menu.

Entering configuration setup_

System configuration:

*** LoRa channel: channel: 0 (868.1 Mhz)

SF7

*** RS485 channel: my address: 10 master address: FF timeout: 3 s

*** LoRaWAN keys:

NwSKey: FD 90 0D 8C 70 9F 19 24 18 EC FD D4 28 0C AC 47 AppSKey: 68 9F D0 AC 7A 0F 95 58 B1 19 A0 16 17 F4 16 33

Config menu:

- 1 -> Config LoRa channel
- 2 -> Config RS485 channel
- $3\,$ —> Config LoRaWAN protocol
- 4 -> Print all LoRaWAN devices
- 5 -> Erase all LoRaWAN devices
- 6 -> Restore to **default** configuration
- 7 -> Exit without save
- $8 \rightarrow Save and exit$

Jsou zde tedy tři sekce konfigurace, LoRa kanál, RS485 kanál a parametry LoRaWAN protoklu. Dále jsou zde další možnosti hlavně pro diagnostické účely, a to možnost ručně přidat LoRaWAN koncové zařízení a vymazání všech koncových zařízení, ačkoliv je to obvykle prováděno ze serveru řízení přístupu, a navrácení stavu gatewaye do defaultního stavu. Dále jsou zde možnosti vystoupení z menu s či bez uložení změn, tedy zapsání nově nakonfigurovaných parametrů do non-volatile paměti.

Při procházení jednou ze tří možných konfigurací je vždy pro každý parametr vypsáno jaká data mají být uživatelem zadána v jakém tvaru a zároveň současnou hodnotu měněného parametru. Zadaná data uživatelem jsou vždy zkontrolována zda splňují požadovaný tvar. Pokud ne, uživatel je o tom informován a vván k dalšímu pokusu. Pokud uživatel některý parametr nehodlá měnit, přeskočí ho odesláním ASCII znaku LF (0x0D) u většiny terminálových aplikací stačí pouze stisknout na klávesnici Enter. Po provedení některé konfigurace následuje vždy návrat zpět do hlavního menu. Pro uložení nové konfigurace je potřeba v menu vybrat "Save and exit", gateway pak následně vypíše které parametry byly změněny a provede restart. Pokud je vybráno "Exit without save", gateway se pouze restartuje.

Konfigurace LoRa kanálu

Položka v menu pod názvem "Config LoRa channel"zahrnuje nastavení SF, tedy přenosovou rychlost a frekvenční kanál. Níže je příklad konfigurace.

```
LoRa channel configuration:
Enter SF number (7–12)
(current: 7)
8
SF8 set.

Enter LoRa channel number (0–7)
ch0 is 868.1 Mhz
ch1 is 868.3 Mhz
ch2 is 868.5 Mhz
ch3 is 867.1 Mhz
ch4 is 867.3 Mhz
ch5 is 867.5 Mhz
ch6 is 867.7 Mhz
ch6 is 869.0 Mhz
(current: 0)
1
channel 1 set.
```

Konfigurace RS485 kanálu

Položka v menu pod názvem "Config RS485 channel"zahrnuje nastavení adresy gatewaye, tedy tohoto zařízení, adresy kontrolního panelu a timeout, což je doba čekání na potvrzení od kontrolního panelu po odeslání příkazu "průchod". Níže je příklad konfigurace.

```
RS485 channel configuration:
Enter address of this device, FF and 00 are reserved.
(current: 10)
11
Address of this device is set to: 11

Enter master address:
(current: FF)
```

```
FE
Master address is set to: FE

Enter timeout (seconds)
(current: 3)
5
timeout set to: 5 s
```

Konfigurace LoRaWAN protokolu

Položka v menu pod názvem "Config LoRaWAN protocol"zahrnuje nastavení šifrovacích klíčů NwkSKey a AppSKey. Níže je příklad konfigurace.

```
LoRaWAN protocol configuration:
Enter NwkSKey (16 bytes in HEX)
(current: FD 90 0D 8C 70 9F 19 24 18 EC FD D4 28 0C AC 47)
111111111222222223333333344444444
NwSKey set to: 11 11 11 11 22 22 22 22 33 33 33 33 44 44 44 44

Enter AppSKey (16 bytes in HEX)
(current: 68 9F D0 AC 7A 0F 95 58 B1 19 A0 16 17 F4 16 33)
111111111222222223333333344444444
AppSKey set to: 11 11 11 11 22 22 22 22 23 33 33 33 34 44 44 44
```

Print all LoRaWAN devices

Vypíše všechna LoRaWAN zařízení uložená v paměti. Níže je příklad.

```
Device Address: B1 C4 12 00
Device Type: RH1S001
number .....1:
Device Address: B2 C4 12 00
Device Type: RH1S001
number
       .....2:
Device Address: B3 C4 12 00
Device Type: RH1S001
number
        .....3:
Device Address: B4 C4 12 00
Device Type: IMA_tempPress
number
        .....4:
Device Address: B5 C4 12 00
Device Type: IMA_tempPress
```

Restore default configuration

Po zvolení této možnosti je načtena defaultní konfigurace systému, která obsahuje hodnoty viz tabulka 4.2. Tyto defaultní hodnoty jsou nastaveny v programu a slouží především pro testovací účely.

popis	hodnota
RS485 myAddr	0x10
RS485 MasterAddr	0xFF
RS485 timeout	3
LoRa SF	SF7
LoRa channel	0 (868.1 Mhz)
NwSKey	FD 90 0D 8C 70 9F 19 24 18 EC FD D4 28 0C AC 47
AppSKey	68 9F D0 AC 7A 0F 95 58 B1 19 A0 16 17 F4 16 33

Tabulka 4.2: Defaultní konfigurace systému

4.2.4 Podpora koncových zařízení

Jak již bylo zmíněno v sekci , z důvodu datového omezení protokolu sítě RS485 jsou LoRaWAN packety koncových zařízení dekódovány v gatewayi a z dat payloadu vypočítány konečné hodnoty dle dokumentace daného LoRaWAN zařízení a přes sít RS485 na kontrolní panel jsou odeslány pouze vybraná data. Gateway má pro každé koncové zařízení uloženou 4 byty dlouhou adresu a 1 byte typ zařízení. Momentálně jsou podporovány dva typy koncových zařízení, dle potřeby je možné rozšířit FW gatewaye o další typy koncových zařízení. Tabulka 4.3 ukazuje hodnotu bytu označující typ koncového zařízení odpovídající konkrétním typům koncových zařízení.

Typ zařízení	Hodnota
RHF1S001	0x00
IMA_tempPress	0x01

Tabulka 4.3: Typy koncových zařízení

Níže je popsáno pro jednotlivá podporovaná koncová zařízení jak jsou data uložena v datové struktuře, jak jsou data z této struktury zpracována a zobrazena a nakonec jak vybraná data jsou zapsána do výsledného bufferu o délce 6 B, který je odeslán přes síť RS485 příkazem "průchod".

RHF1S001

Senzor od firmy RisingHF měřící teplotu a vlhkost [20].

```
/* RHF1S001 data structure */

typedef struct {

int16_t temperature;

uint8_t humidity;

uint16_t period;

int8_t rssi;

int8_t snr;

uint8_t battery;

RHF1S001_data_t;

/* Print the data from the structure */
```

```
printf ("temperature: %d.%d C, ", RHF1S001_data.temperature / 100,
12
       RHF1S001_data.temperature % 100);
       printf("humidity: %d %%\n", RHF1S001_data.humidity);
13
       printf("period: %d s, ", (int)RHF1S001_data.period);
       printf("RSSI: %d dBm, ", RHF1S001_data.rssi);
15
       printf("SNR: %d dB, ", RHF1S001_data.snr);
16
       printf("battery voltage: %d.%d V\r\n", RHF1S001_data.battery/10,
17
       RHF1S001_data.battery % 10);
18
       /* Put the data into 6 B long buffer, to be transmitted to the control panel */
19
       buffer [0] = RHF1S001\_data.temperature & 0xFF;
20
      buffer [1] = RHF1S001_data.temperature >> 8;
21
      buffer [2] = RHF1S001_data.humidity;
      buffer [3] = RHF1S001_data.rssi;
23
      buffer [4] = RHF1S001\_data.snr;
24
      buffer [5] = RHF1S001_{data.battery};
```

IMA_tempPress

Senzor vytvořený ve firmě IMA, měřící teplotu a tlak.

```
/* IMA_tempPress data structure */
      typedef struct {
          int16_t temperature;
          uint16_t pressure;
          int8_t rssi;
          int8 t snr;
      } IMA tempPress data t;
      /* print the data from the structure */
      printf("temperature: %d.%d C, ", IMA_tempPress_data.temperature / 100,
       IMA_tempPress_data.temperature % 100);
      printf("pressure: %d.%d Pa\r\n", IMA_tempPress_data.pressure/10,
11
       IMA_tempPress_data.pressure % 10);
      printf("RSSI: %d dBm, SNR: %d dB\r\n", IMA_tempPress_data.rssi,
       IMA_tempPress_data.snr);
      /* Put the data into 6B long buffer, that is transmitted to the K4 server */
14
      buffer [0] = IMA\_tempPress\_data.temperature & 0xFF;
      buffer [1] = IMA\_tempPress\_data.temperature >> 8;
16
      buffer [2] = IMA\_tempPress\_data.pressure & 0xFF;
      buffer [3] = IMA_tempPress_data.pressure >> 8;
      buffer [4] = IMA\_tempPress\_data.rssi;
19
      buffer [5] = IMA_tempPress_data.snr;
```

4.3 Přidávání koncových zařízení ze serveru řízení přístupu

Přidávání koncových zařízení senzorové sítě se provádí z uživatelského rozhranní serveru řízení přístupu stejně jako přidávání platných RFID karet, s délkou UID 8 B. Adresa koncového zařízení (LoRaWAN device address) je

dlouhá 4 B, jeden byte je navíc použit pro typ koncového zařízení, zbylé 3 byty jsou nuly. Jelikož typ zařízení je uložen v gatewayi i na serveru řízení přístupu. Při odesílání příkazu "průchod"se tedy už typ zařízení neposílá z důvodu omezené velikosti tohoto příkazu. Na serveru řízení přístupu se UID nastavuje jako dekadické číslo.

Pro případ, kde typ zařízení je 01 a DevAddr AABBCCDD (little endian) výsledné číslo v hexadecimální podobě je 01DDCCBBAA. Následně se překládá do decimalni podoby, výsledné číslo k zadání do uživatelského rozhranní serveru řízení přístupu je tedy 8016149418.

Kapitola 5

Měření výsledky a diskuse

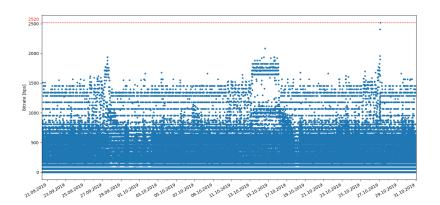
One floor block of university building is selected to perform the test. It is equipped with twelve CKP devices, each controlling one Door Lock and one Reader. One Gateway is added to the infrastructure, i.e., thirteen devices are connected to one RS485 network. Two temperature/humidity sensor nodes are wirelessly connected to the Gateway. The Gateway and CKP devices are connected via RS485 network as shown in Fig. 2.1. The specific location of CKP devices, Gateway and two sensor nodes on the floor is shown in Fig. ??.

The long-term operation test is carried out from 21st September to 31th October, i.e., in the period involving the presence of students and employees in the classrooms and offices on the monitored floor of the university. During this period, the Control Panel received 1 876 978 packets (14 074 522 Bytes) and sent 1 101 556 packets (8 295 219 Bytes) from/to RS485 network. The lengths of all 2 978 534 packets, i.e., 22 369 741 Bytes, are recorded in RS485 network during long-term operation test and the frequency analysis method, i.e., the number of packet lengths in monitored period, is performed. Three packets reach the largest value, i.e., 40 Bytes. Considering the total amount of packets, it is negligible quantity, i.e, 1.3E-04\%. However, given the nature of the system, i.e., the system with the primary function of access to a restricted area, the worst-case scenario is considered to be an uncrossable limit. Number of sensor nodes that can be wirelessly connected to the Gateway and does not affect the existing access control system, can be calculated in dependence on used RS485 data rate. The reserve of the data rate is considered in order to protect the access control system from malfunction, e.g., a long waiting for the door to open.

Based on the frequency analysis given in Tab. 5.1 and IMA know-how, 19 Bytes length packets transmit sensor data, and 7 Bytes length packets are general aknowledgemets of IMA protocol. At least two packets are required to handle sensor data via RS485 network, i.e., one carrying sensor data and

Packet length	Count
7	2 216 098
8	$619\ 127$
9	3
11	58 393
13	58 620
16	1
18	2
19	$26\ 286$
23	1
40	3

Tabulka 5.1: Packet length frequency analysis

Obrázek 5.1: Measured data rate in [bps] in RS485 network during long-term operation test

the other with ackowledgement.

During long term operation test, lengths of transmitted packets (l) are captured with the accuracy of timestamps of a thousandth of a second. Then resampled to one second resolution interval using the sum function to easily represent achieved data as a bit rate in bit per second (bps), Fig. 5.1. Red colored dashed line (with value of 2520 bps) shows one second time interval in which a sum of captured packets is transported in RS485 network. It shows, based on detailed knowledge of the IMA protocol, less than 20% of the RS485 network capacity is used.

To avoid RS485 network congestion the maximum number of sensor nodes S_{MAX} can be calculated as:

$$S_{MAX} = \frac{\frac{\frac{v_{485}}{B}}{l_{MAX}} - R}{P} \tag{5.1}$$

where:

```
v_{485} 485 network data rate [bps] B bits to Byte l_{MAX} maximal packet length R reserve of the data rate [%] P number of packets to transmit sensor data
```

Considering above mentioned limits, desired reserves and RS485 data rates, the maximum number of sensor nodes simultaneously transmitting their data on RS485 network is calculated, Tab. ??.

Values for calculation are:

```
v_{485} = \text{RS485} network data rate B = 8 l_{MAX} = 40 P = 2
```

For example, WSN can connect up to 162 sensor nodes that work in RS485 network with a 115200 bps data rate and 10 % reserve, or up to 126 sensor nodes with a 115200 bps data rate and 30 % reserve. The results also show, one floor block of university building, i.e., one RS485 network, can operates dozens of sensors with sufficient reserve protecting the access control system from malfunction.

Kapitola 6

Závěr

In this paper, the conditions of extending an existing access control system running in an industry standardized RS485 network with a wireless sensor network based on LoRaWAN single-channel mode is discussed. Design of wireless sensor network is performed, i.e., the sensor nodes and one singlechannel gateway based on LoRaWAN protocol are designed. The gateway represents a type of CKP device connected to the RS485 network, therefore is supports the existing protocol in the RS485 network. A long-term operation measurement is performed in one university floor infrastructure consisting of twelve CKP devices (pairs of card reader and door lock) and one gateway. Frequency analysis of packet lengths is performed and the biggest value of packet length is considered as well as the reserve of the RS485 data rate in order to protect the access control system from malfunction. Maximum number of wireless sensor nodes simultaneously transmitting data RS485 network is calculated in dependence on RS485 data rate and the reserve of data rate, e.g., 81 sensor nodes that work in RS485 network with a 57600 bps data rate and 10 % reserve. This number of sensor nodes significantly exceeds the actual needs of the sensor nodes on one floor block of university building. Therefore we can state that WSN is suitable for smart metering applications.

Literatura

- [1] H. Ali, W. Y. Chew, F. Khan and S. R. Weller, "Design and implementation of an IoT assisted real-time ZigBee mesh WSN based AMR system for deployment in smart cities," 2017 IEEE International Conference on Smart Energy Grid Engineering (SEGE), Oshawa, ON, 2017, pp. 264-270. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8052810 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [2] T. Malche and P. Maheshwary, "Internet of Things (IoT) for building smart home system," 2017 International Conference on I-SMAC (IoT in Social, Mobile, Analytics and Cloud) (I-SMAC), Palladam, 2017, pp. 65-70. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8058258 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [3] K. Mekki, E. Bajic, F. Chaxel and F. Meyer, "A comparative study of LPWAN technologies for large-scale IoT deployment". ICT Express, vol. 5, no. 1, March 2019. [Online]. Available: https://www.sciencedirect. com/science/article/pii/S2405959517302953 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [4] M. Centenaro, L. Vangelista, A. Zanella and M. Zorzi, "Long-range communications in unlicensed bands: the rising stars in the IoT and smart city scenarios," in *IEEE Wireless Communications*, vol. 23, no. 5, pp. 60-67, October 2016. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=7721743 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [5] A. Lavric and A. loan Petrariu, "High-Density Low Power Wide Area Networks," 2018 10th International Conference on Electronics, Computers and Artificial Intelligence (ECAI), Iasi, Romania, 2018, pp. 1-4. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8678997 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [6] A. Kosari and D. D. Wentzloff, "MURS Band for LPWAN Applications," 2019 IEEE Topical Conference on Wireless Sensors and Sensor Networks (WiSNet), Orlando, FL, USA, 2019, pp. 1-3.

- [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8711814 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [7] KRANZ, Maclej. The Internet of Things: 5 Predictions for 2018. CISCO: blog [Online]. Available: https://blogs.cisco.com/innovation/the-internet-of-things-5-predictions-for-2018 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [8] R. F. Fernandes, C. C. Fonseca, D. Brandão, P. Ferrari, A. Flammini and A. Vezzoli, "Flexible Wireless Sensor Network for smart lighting applications," 2014 IEEE International Instrumentation and Measurement Technology Conference (I2MTC) Proceedings, Montevideo, 2014, pp. 434-439. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=6860782 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [9] W. Huiyong, W. Jingyang and H. Min, "Building a Smart Home System with WSN and Service Robot," 2013 Fifth International Conference on Measuring Technology and Mechatronics Automation, Hong Kong, 2013, pp. 353-356. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=6493740 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [10] Luo Hui, "A meter reading system based on WSN," 2010 International Conference on Optics, Photonics and Energy Engineering (OPEE), Wuhan, 2010, pp. 311-314. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=5508121 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [11] M. J. Mudumbe and A. M. Abu-Mahfouz, "Smart water meter system for user-centric consumption measurement," 2015 IEEE 13th International Conference on Industrial Informatics (INDIN), Cambridge, 2015, pp. 993-998. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=7281870 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [12] R. K. Kodali, "Radio data infrastructure for remote monitoring system using lora technology," 2017 International Conference on Advances in Computing, Communications and Informatics (ICACCI), Udupi, 2017, pp. 467-472. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8125884 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [13] N. Shah and P. S. Sundar, "Smart Electric Meter Using LoRA Protocols and lot applications," 2018 Second International Conference on Electronics, Communication and Aerospace Technology (ICECA), Coimbatore, 2018, pp. 1178-1180. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8474749 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [14] C. Yoon, M. Huh, S. Kang, J. Park and C. Lee, "Implement smart farm with IoT technology," 2018 20th International Conference on Advanced Communication Technology (ICACT), Chuncheon-si Gangwon-do, Korea (South), 2018, pp. 749-752. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8323908 [Accessed: 9-Sep-2019].

- [15] Know about Access Control Systems and Their Types with Features. Electronics projects focus [Online]. Available: https://www.elprocus.com/understanding-about-types-of-access-control-systems/ [Accessed: 9-Sep-2019].
- [16] RF. IQRF Alliance.
 [Online]. Available: https://www.iqrf.org/technology/rf [Accessed: 9-Jun-2018].
- [17] RF. IQRF Alliance.

 [Online]. Available: https://www.iqrf.org/technology/iqrf-ide
 [Accessed: 9-Jun-2018].
- [18] IQRF SDK. IQRF Alliance. [Online]. Available: https://www.iqrf.org/technology/iqrf-sdk [Accessed: 9-Jun-2018].
- [19] Transceivers. IQRF Alliance.
 [Online]. Available: https://www.iqrf.org/products/transceivers
 [Accessed: 9-Jun-2018].
- [20] Three security levels in new IQRF OS 4.0. IQRF Alliance. [Online]. Available: https://www.iqrfalliance.org/news/117-three-security-levels-in-new-iqrf-os-4-0 [Accessed: 9-Jun-2018].
- [21] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8399666 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [22] Wireless Meter Bus, WM-Bus Technology. Radio-Electronics. [Online]. Available: http://www.radio-electronics.com/info/wireless/wireless-m-bus/basics-tutorial.php [Accessed: 9-Jun-2018].
- [23] Wireless M-Bus in Industrial Wireless Sensor Networks. Radiocrafts. [Online]. Available: https://radiocrafts.com/technologies/wireless-m-bus-technology-overview/ [Accessed: 9-Jun-2018].
- [24] [Online]. Available: https://automatizace.hw.cz//sbernice-wireless-mbus-jde-i-bezdratove [Accessed: 9-Jun-2018].
- [25] Silicon labs: WIRELESS M-BUS SOFTWARE IMPLEMENTATION. [Online]. Available: https://www.silabs.com/documents/public/application-notes/AN451.pdf [Accessed: 9-Jun-2018].
- [26] Compass security: Wireless M-Bus Security Whitepaper Black Hat USA 2013. June 30th. 2013, v1.01. [Online]. Available: https://www.compass-security.com/fileadmin/Datein/Research/Praesentationen/blackhat_2013_wmbus_security_whitepaper.pdf [Accessed: 9-Jun-2018].
- [29] The Zigbee Alliance. Zigbee alliance. [Online]. Available: http://www.zigbee.org/zigbee-for-developers/about-us/ [Accessed: 9-Jun-2018].

Literatura

- [30] The Zigbee Alliance. Zigbee alliance. [Online]. Available: https://zigbeealliance.org/solution/zigbee/ [Accessed: 9-Jun-2018].
- [31] BLE Packet. [Online]. Available: https://www.bluetooth.com/learn-about-bluetooth/bluetooth-technology/radio-versions/[Accessed: 9-Jun-2018].
- [32] BLE Packet. [Online]. Available: https://blog.nordicsemi.com/getconnected/things-you-should-know-about-bluetooth-range [Accessed: 9-Jun-2018].
- [33] LoRa Alliance, "LoRaWAN 1.1 Specification", version 1.1, October 11, 2017 [Online]. Available: https://lora-alliance.org/sites/default/ files/2018-04/lorawantm_specification_-v1.1.pdf [Accessed: 9-Sep-2019].
- [19] N. H. Abd Rahman, Y. Yamada, M. H. Husni and N. H. Abdul Aziz, "Analysis of Propagation Link for Remote Weather Monitoring System through LoRa Gateway," 2018 2nd International Conference on Telematics and Future Generation Networks (TAFGEN), Kuching, 2018, pp. 55-60. [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8580479 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [20] RisingHF, "Outdoor IP64 Temperature and Humidity LoRaWAN sensor RHF1S001", version 1.2, 2015 [Online]. Available: http://www.objenious.com/wp-content/uploads/2016/10/RHF-DS01588Outdoor-IP64-Tempratrure-and-Humidity-LoRaWAN-Sensor-RHF1S001_V1.3.pdf [Accessed: 9-Sep-2019].
- [21] NUCLEO-L073RZ. ST Microelectronics [Online]. Available: https://www.st.com/en/evaluation-tools/nucleo-1073rz.html [Accessed: 20-Sep-2019].
- [22] RFM95/96/97/98(W) Low Power Long Range Transceiver Module. HopeRF electronic. V1.0. [Online]. Available: http://wiki.dragino.com/index.php?title=Lora_Shield [Accessed: 20-Sep-2019].
- [23] Lora Shield. Dragino. [Online]. Available: http://wiki.dragino.com/index.php?title=Lora_Shield [Accessed: 20-Sep-2019].
- [24] SparkFun Transceiver Breakout RS-485 Sparkfun. [Online]. Available: https://www.sparkfun.com/products/10124 [Accessed: 20-Sep-2019].
- [112] NUCLEO-L073RZ ARM Mbed. [Online]. Available: https://os.mbed.com/platforms/ST-Nucleo-L073RZ/ [Accessed: 20-Sep-2019].
- [114] Lora Shield. Dragino. [Online]. Available: http://wiki.dragino.com/index.php?title=Lora_Shield [Accessed: 20-Sep-2019].
- [115] tiny-AES128-C bitdust. [Online]. Available: https://github.com/bitdust/tiny-AES128-C [Accessed: 20-Sep-2019].

Literatura

[116] openpana. OpenPANA. [Online]. Available: https://github.com/OpenPANA/openpana [Accessed: 20-Sep-2019].

- [117] SparkFun Transceiver Breakout RS-485 Sparkfun. [Online]. Available: https://www.sparkfun.com/products/10124 [Accessed: 20-Sep-2019].
- [119] Robert Miller. LoRa Security Building a Secure LoRa Solution. MWR Labs Whitepaper. [Online]. Available: https://labs.mwrinfosecurity.com/assets/BlogFiles/mwri-LoRa-security-guide-1.2-2016-03-22.pdf [Accessed: 20-Sep-2019].
- [1110] [Online]. Available: https://www.elprocus.com/understanding-about-types-of-access-control-systems/ [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1111] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8678997 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1112] [Online]. Available: https://blogs.cisco.com/innovation/the-internet-of-things-5-predictions-for-2018 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1113] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8711814 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1114] [Online]. Available: https://reader.elsevier.
 com/reader/sd/pii/S2405959517302953?token=
 1D12BD2186DD8FA9065DCE9301C63D4D2F67C3557C4677D06FCE5DBB92C96984BFCF132B6DD37ED892EAF
 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1115] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=7721743 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1116] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8323908 [Accessed: 9-Sep-2019].
- [1117] [Online]. Available: https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8125884 [Accessed: 9-Sep-2019].